

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. Vita B. Aloysii abscondita in Societate, sub figura thesauri absconditi.
Thema. Simile est regnum cœlorum thesauro abscondito. Matth. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

quæ omnia, fluxa, vana, momentanea, & periculosa sunt, & æternæ damnationi quàm plurimis obnoxia. 2. Si verò mundo carnique mortui fuerimus, vitam absconditam auspicabimur cum B. Adolescentes; 1. Mundo, mundi que legibus ac principiis contrariam. 2. Humilitate teſtam, latebras amantem, corporis mortificationi deditam. 3. Virtutes internas poſſidentem & occultantem. 4. A mundi cupiditatibus & conſervationibus ſeſe abſtrahentem. 5. Orationi, meditationi, contemplationi coeleſtium inſiſtentem. 6. Ac denique vitam gloriæ æternam in cœlis exſpectantem. Hæc eſt vita B. Aloyſii adhuc ſæcularis, quam conemur imitari jam religioſi, pluribus præſidiis & me-

diis, inſtructi; Hæc eſt vita abscondita, vita perfecta, vita ſancta: quam ſi vixerimus; erimus verè mundo mortui, Chriſto autem viventes: & ut S. Auguſtinus l. c. loquitur; Certè mortui, ſed mortui ſpecie, vivi radice. Attende autem venturum tempus æſtatis, quomodo loquatur & dicat: Cùm autem apparuerit Chriſtus vita veltra; tunc & vos apparebitis cum ipſo in gloria. Eja ego dulciſſime Deus, hoc mihi tecum peſtum erit: planè moriar mihi ipſi, ut tu ſolus in me vivas: totus intra me ſileo, ut tu loquaris in me: totus quieſcam ut tu opereris in me. Quod ſi fiat verè predicabitur de nobis: Mortui eſtis, & vita veltra abscondita eſt cum Chriſto in Deo.

EXHORTATIO II.

AD NOVITIOS PRO FESTO

B. ALOYSSII.

Proponit ejus vitam absconditam in Societate; ſub figura theſauri absconditi.

T H E M A.

Simile eſt Regnum cœlorum, theſauro abscondito in agro. Matth. 6.

Unde univerſus agro, religio autem, teu ſtatus religioſus theſauro, in agro hoc, abscondito, reſtè aſſimilatur. Dum Chriſtus Dominus parabolam proferret de agro & ziza-

niis Matth. 13. 38. rogatus à Diſcipulis, eam expoſuit, dicens: *Ager eſt mundus; zizania autem filii ſunt nequam: his zizaniis ager mundi totus obſitus eſt & repletus. Tranſivi per agrum hominis pigri, & ecce totum repleverunt urtica, & operuerunt ſuperficiem ejus ſpina.* Proverb. 24. 30. *Mundus eſt ager hominis pigri, quales*

quales innumeri in eo reperiuntur, in virtutum studio & opere perfectiones omnino desides & segnes; ac proinde ager iste repletus est urticis scandalorum & spinis peccatorum. Nihilominus tamen in agro hoc inculco, spinis tribulisque obducto, thesaurus magnus absconditus delitescit. Theauri hujus nomine ordinem religiosum meritò intelligimus qui verè thesaurus magnus est, magnis bonis, divitiisque accumulatus; sed absconditus ab oculis mundi: *abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.* Matth. 11. 25, & revelatus parvulis, id est, religionis candidatis, quorum oculos divina Bonitas aperit, ut videant & thesaurum hunc cognoscant, cognitum desiderant desideratum, quærant, donec inveniant; omnia vendant, omnia relinquunt, ut eundem sibi comparerent.

Thesaurum istum, ut sibi acquireret B. Aloysius Gonzaga quid non molitus est? quibus molestiis & oppugnationibus, non est tentatus, à parentibus & cognatis, atque à sæculi filiis? sed omnia vicit amor tanti theauri, propter quem omnes mundi divitias, honores, delicias & principatus dimisit: ut vitam mundo absconditam ageret, & in abscondito, triplici thesauro reperto frueretur: scilicet abscondito & occulto vocationis, occultiore virtutum & occultissimo, interiorum actuum ferventium & heroicorum. Quod in exhortatione præsentè exponemus; ut charismata meliora æmulemur.

I. Si Religiosus Societatis, mundum cum omnibus deliciis ac divitiis, nihil aliud, esse, nisi desertum, terram aren-

tem & inaquosam terram feris, bestiis & draconibus obnoxiam, locum horroris & vastæ solitudinis: Religionem verò terram lacte & mellæ manantem, terram jubili, terram omnium deliciarum, alterum cælum, thesaurum incomparabilem, esse assereret, adderetque se tunc thesaurum non venditurum omnibus mundi divitiis, nec mutaturum suam lacernam cum purpura Principum, suum olusculum, suam vervecis aut bovis particulam, suam panis crustam, cum omnibus totius mundi cupediis, cellulam cum palatio; in cachinnos abiret sæculi filius, suaderetque religioso, ut hunc thesaurum, hoc cælum, has delicias sibi servaret, favere illi omnes delicias enumeratas, se interim libenter in deserto mundi permanfurum. Neque id mirum: *ignoti enim nulla cupido*: absconditus est thesaurus iste ab oculis eorum. Interea Religiosus certè non fallitur. Cur enim tot nobilissimi juvenes, in optimo ætatis flore, judicio maturo, ingenio perspicaci, cur tot viri principes, tot Reges è sæculo sese proripuerunt, & è divitiis ac deliciis suis in Religionem transvolarunt; nisi at thesaurum hunc absconditum sibi compararent?

Hos inter meritò recensemus B. Aloysium nostrum, qui thesaurum istum, Deo collustrante, probè cognovit, dilexit, quæsivit, & invenit, summo animi gaudio ac solatio: Tirocinii enim domum ingressus, atque à R. P. Joanne Baptista Piscatore Tyrorum Magistro, in conclave, ubi nostri rudimentum ponere, primùmque se Societati probare instituunt, inductus,

M m 2 mirificè

cultus vocationis,

mirificè latus, illud Davidicum usurpavit: *Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo; quoniam elegi eam.* Psal. 134. mox omnibus paulatim dilapsis, fores occlusit, genibusque ante Numen submissis, amantissimis verbis, in lacrymas subinde abeuntribus, immensâ illi gratias egit, quòd se ex Ægypti servitute vindicatum, in promissam hanc terram, promissi cœli specimen, ac pignus, medius inter hostes, induxerit. Sæque propterea hostiam, religiosæ vitæ austeritate, ejus honoribus mastrandâ libentissimè devovit. *Marchettus l. 1. vita c. 20.*

Causas verò, cur præ aliis Ordinibus, Societatem JESU eligeret, tantæque æstimatione & amore complecteretur, recenset sequentes. 1. Quòd Societatis JESU leges, morèque adhuc in prima ætate incorrupti florent. 2. Quòd in ea voto suscepto, quasi foribus ferreo veste præclusis, omnes dignitatis gradus, atque una cum iis assidua comes ambitio, bonorum omnium tabes, ac pestis excluderentur. Verebatur scilicet, ne si quod aliud Institutum sibi poposcisset, inde brevi parentum vel amicorum studiis, ad honores, quos declinaverat, revocaretur. 3. Quòd mirum in modum, eâ nostrorum lege & consuetudine gauderet, quòd tenera ductilisque puerorum ætas, literis, tanquam escâ, divini metûs hamo præfixâ, ad pietatem & castimoniam traheretur. 4. Quòd Societas nostra universas gentes, quæ à recta salutis viâ miserè aberrant, toto orbe conquisitas in evangelicæ virtutis semitam reducere, omni ope ac viribus studeat; hæc enim viâ fundendi pro Christo

Sanguinis spem conceperat. 5. Quòd ejusmodi Institutum Deo auctore sibi persuasum haud dubiè crederet.

His de causis, tum aliis, quas paulò post afferemus, tanti Aloysius thesaurum hunc ducebat, ut mille palatia, mille Principatus, si possedisset, libens exposuisset, ut illum sibi cœmeret: nullis tentationibus, nullis minis, blanditiis, lacrymis parentum, amicorumque se a Societatis adeundæ proposito divelli sineret.

Felicitas ista & vobis, Charissimi, obtigit, reperistis thesaurum statûs Religiosi, in quo vitam absconditam & perfectam agere valetis, nonnihil jam bonorum in thesauro isto latentium experti estis & degustastis: vos estis, quibus nonnunquam mica labitur de mensâ Domini; quibus scintilla cadit ex incendio cœli, & amoris Dei; quibus denique guttula mellis defluit ex mari dulcedinis vitæ religiosæ, quâ gustatâ, velut Jonathas, illuminamini, & generose ad conflictum cum Philisthæis, passimibus scilicet propriis, per aspera & abrupta rigidioris vitæ saxa conscenditis; sed hæc dulcedo abscondita est filii sæculi; quam si clarè perspicerent, mundum unanimiter desererent. Felices vos estis, qui totum mundum & vos ipsos, exemplo B. Aloysii, vendidistis; ut thesaurum illum religiosæ vitæ adipisceremini. Felices estis (alloquor vos cum Nazianzeno); qui proprio carentes, humiles estis & terreni, sed super terrena inter homines versamini, sed rebus humanis estis superiores: qui vinculis preffi, & liberi estis; & teneri non potestis, nihil

de mundo habetis, & omnia possidetis: alieni ab amore sæculi, sed Deo conjuncti, abjecti, & super thronum collocati voluptatibus privati, & perpetuam mentis tranquillitate & oblectatione læti, & exhilarati. Agnoscite igitur felicitatem vestram, divitias & thesaurum repertum, diligentiam omni custodite, atque attendite, ne unquam vestra incuria amittatis.

II. Theauri nonnulli simplices sunt & unius solum generis bona continent, ut vel auri, vel argenti folius: alii verò ex variis diversisque bonis conflati & accumulati, & argentum, & aurum, & gemmas, & vasa pretiosa, & vestes & utensilia Domus, & alias opes valoris immensi comprehendunt. Ejusmodi thesaurus multiplex & copiosus, est statutus religiosus, qui omnis generis divitias spirituales complectitur; quæ viro religioso, Angelorum amico, cœlestis patriæ civi, & per adoptionem filio, necessaria & consentanea sunt, quorum possessione Deo gratus, sibi sufficiens, aliis utilis atque proficuus existit. In hoc enim thesauro abscondito, non chrysolithi aut uniones, sed veriores gemmæ, multoque pretiosiores congregatæ sunt, quarum usus & pretium non in terra tantum, sed in cœlo quoque maximum est.

1. Primus thesaurus absconditus, quem vita religiosa intimè in sinu suo continet, est, argenteus, purissimæque animæ nitor, seu conscientia mundities, à gravioribus noxis libera; idque per omnem vitam: tantus sanè is mihi videtur esse thesaurus, ut si mundanorum oculis pateret, omnes meritò, meo ju-

dicio, mundum desererent, atque ad eum capiendum provolarent. Verè, divitias nihil esse duxi in comparatione illius. Hunc thesaurum in Societate Jesu possedit, & conservavit ad ultimum usque spiritum B. Aloysius: tanta enim erat ejus vitæ innocentia, animæ puritas tanta, ut licet summià diligentia, sese, siâque omnia rimaretur, nihil deprehenderet, undè meritò vel levissima noxæ reus agi posset. L. 2. vitæ c. 6. Deinde extremo ætatis tempore multi ejus æquales jurejurando testati, se nunquam illum in aliquam ex levissimis culpis prolapsum advertisse. Atque inde exorta est tanta in morte tranquillitas, securitas, & lætitia; ac cœlestis patriæ desideria.

2. Secundus thesaurus absconditus, in vita religiosa est humilitas, quæ libenter lateat: similisque est pretiosis margaritis, quæ conchyli, feedo ad speciem cortice, involvuntur; similis lapidibus pretiosis, & metallo primo, quæ omnia latebras amant, & infima terræ viscera inhabitant. Si quis inexpertus glebam terræ flavæ nondum excoctam & colatam in agro deprehenderit, abjiciet molestum pondus: etiam conchyli, infantem ad scrutinium non movebit; peritus tamen rerum, de invento pondere, vel scrupulo cortice gaudebit, quia novit pretium abscondi rebus vilibus solere. Habent hoc res naturales, quod libenter lateant, habent hoc artificia eximia; sed virtus humilitatis, palmam quoad latebras omnibus præripit; quia se non tantum intra terræ viscera; sed infra centrum terræ, ut sic loquar, condere vellet, si posset. Et hæc est no-

M m 3 fra

stra infelicitas, quod non possimus ob hunc amorem latebrarum, pulcherrimos in iustis absconditos virtutum thesauros deprehendere. Quam felix esset etiamnum Societas, quam gloriosa in suo sanctissimo Patriarcha Ignatio, si arcana soli Deo, & aliqua ex parte conscientiae arbitro nota rescire potuisset! Vulgare conchyle putabatur Ignatius, communis scilicet ac tritae probitatis, quam pretiosa interim intus latuerit margarita, Confessarius scivit, qui communem Sanctorum magnorum commendationem excedere, ea quae de Ignatio sciret, asseveravit. Didicit hanc pulchram absconditae humilitatis artem à Patriarcha suo B. Aloysius: Evangelicam enim turrim aedificare cogitanti, ea cura praecipua fuit, alitè ut fundamentum poneret; quod cum ex humillimis, tanquam rudi & vili cimento constet, nihil illi optatius, quam sese omnibus submittere, loco cedere, sua omnia contempta, aliorum praecleara ac sublimia censere, D. Virginem aliisque Sanctos humilitatis virtute illustres pro ea obtinenda interpellare, humilem de se, suisque opinionem foveres genus, fortunas, res ab se praecclare gestas silentio involvere, vel verbis pro viribus elevare; Dona à Deo concessa, ut aliena sedulo tueri, ad laudes suas rubore suffundi, vilissima munia maximam alacritate obire; verbo, tanquam minimum reputari, ac tractari, postponi, negligi, reprehendi, ac latitare, ex animo cupere ac desiderare. *In vita.*

3. Thesaurus absconditus vitae religiosae est paupertas voluntaria; nihil in

hoc mundo possidens, nihil formidans, quoniam omnem thesaurum suum recondit in caelo, semper hilarius, semper abundans est & cum nihil habeat, omnia sibi facit communia.

4. Thesaurus quartus absconditus est Angelica Castitas, quae juxta S. Basilium Angelos facit: carnis illecebris reluctans, Diaboli tentamenta, perpetua exercitatione vincens.

5. Thesaurus absconditus, est obedientia, quae in mente recondita, perpetuas loquitur victorias, jure Deo sacrificium immolat, & libertatem, quae non bene pro toto venditur auro, sed bene pro caelo, & Christo, eidem consecrat.

Quare ratione hos quoque thesauros possederit B. Aloysius in ejus vita L. 2. c. 8. & 10. & seqq. legere est. Et nobis thesauri isti non absconditi sunt, cum thesaurarium, Societatem, inquam, jam ingressi simus, & in ea ad reconditos istos thesauros clavem acceperimus, tantummodo manus admoveamus, cum gratia Dei cooperemur, & capiamus, divitesque evademus.

III. In distribuendis thesauris ac talentis suis, Dominus uni decem, alteri quinque, tertio unum elargitur; & accidere potest, ut bini paria accipiant talenta, sed lucra disparia referant. Quemadmodum agri, caeteribus paribus, illi uberiorem fructum ferunt, qui ab agricola, studio majore coluntur, ita ager Religionis, sive perfectio religiosa promicat uberius, ex illa terra, quae solertiùs proscinditur. Latet tamen mysterium mirabile in agro Evangelico,

co, eò quòd copiosior fructus non raro proveniat ab uno, quàm ab alio, licet pari, ut sic loquat, aratro uti videantur; imò quòd mireris, plus sæpe fructus accrescit ab illo, qui uno anno in Religione, quàm qui decem aut viginti laboravit. Manet quis in Ordine viginti annis, & accedit Stanislaus, aut Aloysius aliquis, & primo anno, alteri in fructu & profectu palmam præripit. Pulsatur personis viginti aut pluribus, ad unam meditationem, & unus inardescit, atque alium virum induit, alius manet in glacie & antiqua pelle? Quid causæ, obsecro, hic subesse arbitramur? Non aliam, nisi vitam absconditam, seu ut in allegoria cœpta pergamus, intimum quendam in mente reconditum thesaurum ferventium actionum internarum.

Nostrum intueamur Angelicum Aloysium; quo ad niviculo, tam exiguo tempore, in florente ætate, ad tantum perfectionis culmen conscendit? An ardua & heroica, inusitataque edidit facinora? An Apostolicis laboribus, Gentes & Regna ad Ecclesiæ sanctæ ovile reduxit? An miracula patravit & signa? An tormenta & martyria pro Christi fide & amore sustinuit? Nequaquam? Quò igitur titulo Beatorum albo inscribi meruit? In tirocinio, cum tironibus aliis, meditationem instituit, conscientia latebras discuffit, libros asceticos pervolvit, preces fudit, exercitia corporis frequentavit; tirocinio absoluto, studiis Philosophicis vacavit, cum aliis forte septuaginta & pluribus. Sed unde huic apicem per-

fectionis conscendere datum est, non aliis coætaneis, ac condiscipulis? Non reperio aliud, præter intimum, in anima ejus reconditum thesaurum; in quo hæc tria latebant. 1. Intentio purissima interna, soli Deo nota. 2. Interni virtutum actus, ut humilitatis, mansuetudinis, patientiæ, zeli, ac præsertim charitatis ardentis. Qui quidem in corde ejus, velut lux intra humilitatis lucernam clausa, foris quidem ad exempli boni sufficientiam lucebant; sed intus magis ardebant, ac splendebant. 3. Victoriæ internæ, & occultæ, mortificationes passionum, repressiones affectuum inordinatorum, iudicii, voluntatis & amoris proprii debellationes. Communia igitur cum aliis obivit munia & exercitia, sed non more aliis communia, sed singularibus, sublimibus, ardentibus, internis virtutum actibus exornata & animata. Quod Deus S. Mariæ Magdalænæ de Pazzis revelare dignatus est.

Dum enim hæc sancta, (cujus corpus etiamnum Florentiæ, in Ecclesiâ Monialium Carmelitanorum, sub Altari summo, incorruptum asservatur) Anno 1600. 4. Aprilis in raptu Beatum Aloysium conspiceret, tota attonita exclamabat: *O quantam habet gloriam Aloysius, Ignatii Filius! nunquam id credidissim, nisi id JESUS meus mihi ostendisset; moxque hujus gloriæ causam adungebat. Habet gloriam tantam ob actus internos, quibus in vita totus deeditus fuit, & quia obediens erat divinis inspirationibus. O quantum amavit in terris!*

terris! ideo fruitur Deo, pleno amore in caelis, & sagitta in cor verbi ab illo directa, nunc in corde ejus requiescunt. O si pretium, vim & praestantiam interiorum virtutum altum probe intelligeremus! Verè externorum cum internis nulla est comparatio. Haecenus illa, ut p. I. vitæ ejus c. 69. recensetur.

O si & nos hunc occultissimum & maximè absconditum thesaurum reperiremus! O si in his internis virtutum actibus, ferventissimis desideriis, atque amoribus, hunc Beatum, imitemur, ad quantam in cælo gloriam eveheremur! Quantas in cælo divitias nobis compararemus!

Quapropter, Charissimi, cum ex gratia vocationis speciali & DEI munere singulari, primum thesaurum absconditum repererimus, est, quòd summas divinæ Bonitati grates referamus, omnique custodiâ thesaurum hunc custodiamus. 2. Latentes alios in hoc uno thesauros magis abscondi-

tos, scilicet virtutes, ut puritatem conscientiae, humilitatem, paupertatem, castitatem & obedientiam, tanquam gazas intimiores & latenciores inquiramus, & exemplo Beati Aloysii obtinere omni studio conitiamur. 3. Eiusdem Scholasticorum Principis exemplo, ad omnino intimos & latentissimos thesauros penetrare allaboremus; ut actus internos, ferventes, heroicis crebrius excitemus; illique opera externa animemus; ita, opera communia non communi & vulgari more, sed Sanctorum eximiorum, & in primis B. Aloysii ritu exercebimus; thesaurosque in cælo promerebimur; quales nec oculus vidit, nec auris audivit, nec cor hominis ullius comprehendit.

* *

